

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут **Економічний**

Кафедра **менеджменту і маркетингу**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма Маркетинг

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність Маркетинг

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №3 від «23» листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Бізнес-планування
Викладач	к.е.н., доц. Коледіна К.О.
Контактний телефон викладача	098-398-97-90
E-mail викладача	kateryna.koliedina@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засоби і методи бізнес-планування підприємства, механізм складання планів на підприємствах різних форм власності. Навчальна дисципліна «Бізнес-планування» є нормативною і пропонує алгоритм розв'язання проблем, пов'язаних із розробкою бізнес-плану за міжнародними стандартами. Матеріал курсу дає уявлення про інформацію, необхідну для розробки бізнес-плану, і поради щодо її доступнішого викладу; містить рекомендації щодо формування структури бізнес-плану; розглядає питання, до яких підприємцям потрібно особливо уважно поставитися під час підготовки бізнес-плану; визначає, до чого будуть особливо чутливими читачі бізнес-плану і на основі чого вони прийматимуть рішення про фінансування проекту.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок щодо бізнес-планування у сучасних бізнес-організаціях, розроблення та реалізації бізнес-планів нового підприємства, випуску нової продукції.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- формування системи теоретичних знань щодо змісту, технологій та методів бізнес-планування;
- детальна характеристика структури та змісту бізнес-плану;
- опанування інструментарію, методик розрахунків, методів бізнес-планування, оцінки ризику, оцінки ефективності бізнес-плану;
- оволодіння практичними методами розрахунків та техніко-економічного обґрунтування економічних процесів для обґрунтування розділів бізнес-плану;
- набуття навичок розроблення бізнес-планів;
- усвідомлення доцільності й обов'язковості використання бізнес-планів як надійного фінансово-економічного інструменту розвитку й підвищення ефективності всіх сфер сучасного бізнесу.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності:

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

СК6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

СК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.

СК8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

СК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.

СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

ПРН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

ПРН 16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

ПРН 17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	50

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	075 Маркетинг	2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Сутність та цілі бізнес-планування	2	2	5
Тема 2. Система планів підприємства	2	2	5
Тема 3. Структура та етапи розробки бізнес-плану	2	2	5
Тема 4. Галузь, підприємство та його продукція	2	2	5

Тема 5. Характеристика конкурентного середовища та конкурентні переваги продукції (послуг)	2	2	5
Тема 6. Маркетинг план як складова частина бізнес плану	2	2	5
Тема 7. Особливості складання виробничого плану	2	2	5
Тема 8. Організаційний план як складова частина бізнес плану	2	2	5
Тема 9. Аналіз потенційних ризиків і управління ними	2	2	5
Тема 10. Фінансовий план та оцінка ефективності реалізації інвестиційного проєкту	2	2	5
ЗАГ.:	20	20	50

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна система: 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен.</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p>
---	---

	<p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов’язкове виконання здобувачами одного письмового індивідуального завдання – скласти власний бізнес-план та представити його. Головна мета – перевірка самостійної роботи студентів у процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень. Індивідуальне завдання має бути представлено на перевірку за 1 тиждень до закінчення семестру та захищене та оцінюється максимум у 10 балів</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p> <p>Під час практичних занять студенти усно доповідають на обрані питання, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями семінарського заняття, приймають участь в обговоренні практичних питань, вирішують ситуаційні вправи, проходять тестування, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 40 балів протягом семестру.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (семестрового екзамену), якщо він набрав за результатами семестрового контролю не менше 25 балів і виконав усі види робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді, розв’язання задач і тестування під час аудиторних занять (40 балів); – оцінка за індивідуальну роботу (10 балів).
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Вивчення курсу завершується складанням письмового екзамену (50 балів), структура білета якого має наступний вид і розподіл балів за завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне питання (15 балів) 2. Теоретичне питання (15 балів) 3. Ситуаційна задача (20 балів)

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Планується виконання здобувачами освіти обов'язкової письмової роботи, про яку йшлося у попередньому розділі. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у визначені керівником терміни, загалом, не пізніше дня проведення останнього семінарського заняття. Під час роботи над індивідуальним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил поведінки членів університетської громади, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Відвідування занять: Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття з дисципліни. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Неформальна освіта: Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній освіті згідно відповідного Положення Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»:

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання.

8. Рекомендована література

1. Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Білик Р.Р. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. Чернівці: Технодруку, 2019. 264 с.
2. Должанський З.І., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 384 с.
3. Бізнес-планування та управління проектами: навч. посібник / за ред. П.Г. Ільчука. Львів: ЗУКЦ, 2018. 215 с.
4. Македон В.В. Бізнес-планування: навч. посіб. К.: ЦНЛ, 2018. 236 с.
5. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2018. 260 с.

6. Макаренко С.М., Олійник М.Н. Бізнес-планування: навч.-метод. посіб. Херсон: «ТОФ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с.
7. Козловський В.О., Лесько О.Й. Бізнес-планування: навч. посіб. Вінниця: вид-во ВНТУ, 2016. 190 с.
8. Кучеренко В.Р., Карпов В.А. Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. К.: Знання, 2016. 423 с.
9. Наумова Л.М. Бізнес-планування та експертиза інвестиційних проектів. Навч. посібник. Херсон: Айлант, 2014. 156 с.
10. Васильців Т.Г., Качмарик Я.Д., Блонська В.І., Лупак Р.Л. Бізнес-планування: навч. посібник. Київ: Знання, 2013. 173 с.
11. Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Білик Р.Р. Бізнес-планування: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 207 с.
12. Бескровна Л.О. Бізнес-планування підприємства: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. 124 с.
13. Козловський В.О., Лесько О.Й. Бізнес-планування: навч. посібник. Вінниця: Універсум-Вінниця, 2008. 241 с.
14. Коледіна К.О. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств на засадах інноваційності. *Сучасне управління: ризики, виклики, безпека, перспективність використання та проблеми впровадження в державному та приватному секторах економіки: колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Н.Е. Аванесової.* Харків: ФОП Панов А.М., 2021. С. 292-312.
15. Коледіна К.О. Сучасні інструменти проектування бізнес-процесів підприємства. *Управління розвитком соціально-економічних систем: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20-21 квітня 2023 р.).* Харків: Державний біотехнологічний університет. 2023. С. 505-507.
16. Коледіна К.О., Солоткіна О.М. Фінансове планування як передумова ефективної діяльності підприємства. *Проблеми розвитку ринку фінансових послуг: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 17 листопада 2022 р.).* Харків: ХНУБА, 2022. С. 82-85.
17. Коледіна К.О. Діяльність сучасного підприємства в умовах глобалізації. *Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. MicroCAD-2021: матеріали XXIX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 12-14 травня 2021 р.).* Харків: ХПІ. 2021. С. 93-95
18. Коледіна К.О. Фактори конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства. *Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності: матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 17-18 березня 2021 р.).* Дніпро: НМетАУ. 2021. С. 469-471
19. Коледіна К.О. Аналіз інструментів проектування бізнес-процесів на підприємстві. *Ринкові технології та бізнес-аналітика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 8 квітня 2021 р.).* Х.: ХНТУСГ. 2021. С. 167-170.

Викладач: Коледіна К.О.